

Бр:10-34

Скопје:10.03.2021

Комисијата за заштита на конкуренцијата врз основа на член 10 и член 15 од Законот за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија,, бр. 145/10), а постапувајќи по Известувањето за планирано доделување на државна помош согласно Програмата за развој на туризмот за 2021 година поднесено од страна на Министерството за економија бр. 13-1125/1 од 03.03.2021 година, на седницата одржана на 10.03.2021 година го донесе следното

РЕШЕНИЕ

1. Мерката содржана во дел II точка 1 од Програмата за развој на туризмот за 2021 година под наслов **Меѓународна и билатерална соработка во туризмот во износ од 3.000.000 денари не претставува државна помош** согласно член 5 став (1) од Законот за контрола на државната помош.
2. Мерката содржана во дел II точка 2 од Програмата за развој на туризмот за 2021 под наслов **Дигитален маркетинг за туристичкиот потенцијал во Република Северна Македонија во вкупен износ од 11.500.000 денари не претставува државна помош** согласно член 5 став (1) од Законот за контрола на државната помош.
3. Мерката содржана во дел II точка 3 од Програмата за развој на туризмот за 2021 година под наслов **Поддршка на активен туризам во вкупен износ од 3.500.000 денари**, при што Министерството за економија преку објавување на јавен повик ќе субвенционира 50% од прикажаните трошоци за опрема и алатки но не повеќе од 150.000 денари за една апликација кон здруженијата регистрирани за развој на ваков вид на туризам **не претставува државна помош** согласно член 5 став (1) од Законот за контрола на државната помош.
4. Мерката содржана во дел II точка 4 од Програмата за развој на туризмот за 2021 година под наслов **Субвенции за туристички цели на селски домаќинства во вкупен износ од 5.000.000 денари**, при што финансиската поддршка ќе се доделува во износ од 60% од докажаните трошоци, но не повеќе од 200.000 денари за набавка на опрема и инвентар, реконструкција како и за уредување на просторот на селските домаќинства, претставува помош од мало значење (de minimis) во смисла на член 4 став (1) точка 4) од Законот за контрола на државната помош и член 4 од Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis) и истата не претставува државна помош согласно член 9 став (1) од Законот за контрола на државната помош. Доделувањето на помошта од мало значење (de minimis) треба да се врши во согласност со Уредбата за условите и постапката за

доделување на помош од мало значење (de minimis) („Службен весник на Република Македонија,, бр. 141/11).

5. Мерката содржана во дел II точка 5 од Програмата за развој на туризмот за 2021 година под наслов **Промоција на еколошки зони (еко-туризам) во вкупен износ од 1.500.000 денари не претставува државна помош** согласно член 5 став (1) од Законот за контрола на државната помош.

6. Мерката содржана во дел II точка 6 од Програмата за развој на туризмот за 2021 година под наслов **Кампања за безбедно патување во вкупен износ од 1.000.000 денари не претставува државна помош** согласно член 5 став (1) од Законот за контрола на државната помош.

7. Мерката содржана во дел II точка 7 од Програмата за развој на туризмот за 2021 година под наслов **Надградба на системот за мобилна апликација „Visit Macedonia” во вкупен износ од 500.000 денари не претставува државна помош** согласно член 5 став (1) од Законот за контрола на државната помош.

8. Мерката содржана во дел II точка 8 од Програмата за развој на туризмот за 2021 година под наслов **Одбележување на Светскиот ден на туризмот со доделување на признанија за најуспешните од областа на туризмот во вкупен износ од 500.000 денарине претставува државна помош** согласно член 5 став (1) од Законот за контрола на државната помош.

9. Мерката содржана во дел II точка 9 од Програмата за развој на туризмот за 2021 година под наслов **Субвенции за дигитализација на туристичко/гостителскиот сектор во вкупен износ од 4.500.000 денари, при што за оваа намена Министерството за економија ќе надомести 60% од прикажаните трошоци но не повеќе од 300.000 денари за една апликација не претставува државна помош** согласно член 5 став (1) од Законот за контрола на државната помош.

Тужбата за поведување на управен спор не го одлага извршувањето на решението.

Образложение

Согласно член 10 од Законот за контрола на државната помош (во натамошниот текст „Закон,,), Комисијата за заштита на конкуренцијата (во натамошниот текст „Комисија,,) е надлежна за оцена и надзор на секој облик на државна помош.

Притоа, секој давател на државна помош, дефиниран во член 6 став (1) од Законот е должен, согласно член 13 став (1) од Законот, до Комисијата да достави известување за секој план за доделување на нова или промена на постојната државна помош, без оглед дали истата се доделува како индивидуална помош или како шема на помош.

Министерството за економија со допис бр. 13-1125/1 од 03.03.2021 година (Наш бр. 10-34 од 03.03.2021 година) достави до Комисијата Известување за планирано доделување на помош во согласност со Уредбата за начинот и постапката за поднесување на известување за доделување

на државна помош, како и постапката за вршење надзор на постојната државна помош („Службен весник на Република Македонија,, бр. 142/11). Исто така, Министерството за економија до Комисијата ја достави и Програмата за развој на туризмот за 2021 година („Службен весник на Република Северна Македонија,, бр. 12/21).

Комисијата оцени дека Известувањето доставено од страна на Министерството за економија е уредно и ги содржи сите податоци предвидени во член 14 став (1) од Законот односно дека таквото известување по форма и содржина е во согласност со Уредбата за начинот и постапката за поднесување на известување за доделување на државна помош, како и постапката за вршење надзор на постојната државна помош.

При испитување на доставената Програма за развој на туризмот за 2021 година („Службен весник на Република Северна Македонија,, бр. 12/21), Комисијата ги оценуваше условите и намената за реализација на секоја од активностите предвидена во истата Програма за да утврди дали таквите активности претставуваат државна помош.

За да се утврди дали една мерка преземена од страна на давателите на државната помош претставува државна помош, се оценува исполнувањето на кумулативен начин на четирите следни критериуми:

- таквата мерка да опфаќа трансфер на државни средства;
- да биде селективна;
- да претставува економска поволност за примателот и
- да има влијание врз конкуренцијата и трговијата.

Комисијата ги анализираше активностите содржани во Програмата за развој на туризмот за 2021 година од аспект на тоа дали истите ги исполнуваат горенаведените четири кумулативни критериуми. При ваквата анализа Комисијата утврди дека мерките во точките 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 и 9 од делот II од Програмата за развој на туризмот за 2021 година не претставуваат државна помош во смисла на член 5 став (1) од Законот односно таквите мерки се од општ карактер и не ја нарушуваат, ниту можат да ја нарушат конкуренцијата преку овозможување на економска предност на одредено претпријатие која не би била можна без доделената државна помош или преку фаворизирање на производството на одредени стоки или давањето на одредени услуги. Со ваквите мерки содржани во Програмата се предвидува: меѓународна и билатерална соработка во туризмот со големите и значајни туристички организации и институции кои придонесуваат за развој на туризмот (Светската туристичка организација, Европската патничка комисија, Централно европската иницијатива и др); електронска промоција на Република Северна Македонија во светски социјални медиуми како што се google, facebook, twitter и други ; субвенционирање дел од трошоци за опрема и алатки кои ќе помогнат во подобрување на активниот туризам и екстремни односно адреналински спортови; промоција на еко-туризмот со изготвување Студија за еко-туризам и план за промоција на потенцијалите за развој на еко-туризмот ; подготвување кампања за безбедно патување како и одбележување на туристички центри со сертификати за безбеден туризам; надградба на системот за мобилна апликација со цел туристите да имаат можност за симнување на мобилна (IOS, Android, Windows) апликација за туристичките потенцијали на земјата како и можноста за резервација на хотел, ресторан, културен настан, како и проверка на понудите за посета на одредени места во самиот регион; организирање на настан по повод на Светскиот ден на туризам (27 септември) каде што ќе се доделуваат признанија за најуспешните во категоријата: хотели, туристички агенции, ресторани, уредени плажи и манифестации; субвенционирање на разни

софтверски решенија наменети за туристичко/угостителскиот сектор кои ќе придонесат за дигитализација на туристичката понуда и подобрување на дигиталната промоција на туристичко/угостителскиот сектор во државата.

Мерката содржана во дел II точка 4 од Програмата за развој на туризмот за 2021 година под наслов Субвенции за туристички цели на селски домаќинства во вкупен износ од 5.000.000 денари (81.301 евра), со која ќе се доделува финансиска поддршка во износ од 60% од докажаните трошоци, но не повеќе од 200.000 денари за едно барање, за целта градење или адаптација на селски домаќинства кои ќе даваат угостителски услуги односно за набавка на опрема и инвентар, реконструкција како и за уредување на просторот на селските домаќинства, претставува помош од мало значење (de minimis) во смисла на член 4 став (1) точка 4 од Законот и член 4 од Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis) заради тоа што износот на доделената помош по корисник не надминува 200.000 евра во денарска противвредност за период од 3 години, односно вкупно 100.000 евра во денарска противвредност во областа на патниот сообраќај за период од 3 години. Според член 9 став (1) од Законот, помошта од мало значење (de minimis) не е државна помош. Во образложението на мерката е наведено дека критериумите кои треба да ги исполнуваат домаќинствата за да бидат дел од оваа мерка се: објектот да е уреден и опремен согласно традицијата на крајот во кој се наоѓа, да подготвува и послужува топли и ладни јадења, пијалоци и напивки вообичаени за крајот во кој се наоѓа селското домаќинство, да нуди услуги за сместување (најмногу до 5 соби), надворешниот изглед на куќата да биде без оштетување и знаци на дотраеност, а околината да биде уредена. Ваквите семејни домаќинства ќе добијат ознака на која има „сончоглед“, како потврда дека станува збор за селско домаќинство во рурална средина кои вршат угостителска дејност. Намерата за ваков вид поддршка на селските домаќинства е обезбедување самовработување на лица во рурални средини и зголемување на автентична туристичка понуда, со можност за промоција на локалните вредности.

Вкупниот износ на финансиски средства кои се потребни за реализација на сите мерки опфатени во Програмата за развој на туризмот за 2020 година е 31.000.000 денари (504.065 евра). Средствата за реализација на оваа програма се утврдени во Буџетот на Република Северна Македонија за 2021 година („Службен весник на Република Северна Македонија“, бр. 307/20), раздел 10001 – Министерство за економија, во Подпрограма 14 – Развој на туризмот во Република Северна Македонија.

Заради горенаведеното, Комисијата за заштита на конкуренцијата одлучи како во диспозитивот на оваа решение.

Согласно член 26 став (3) од Законот за контрола на државната помош, тужбата не го одлага извршувањето на решението, освен во случај кога Комисијата за заштита на конкуренцијата ќе наложи враќање на незаконската или злоупотребената државна помош чие доделување не е дозволено.

Правна поука: Против ова решение може да се поднесе тужба за поведување на управен спор во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

ПРЕТСЕДАТЕЛ

Проф. Д-р Владимир Наумовски

